

# CLIVE & GRAHAM BROWN CUSSLER

UUSI NUMA-SEIKKAILU



## JÄÄTIKÖN UHKA

WSOY

Clive Cussler  
*ja Graham Brown*

JÄÄTIKÖN  
UHKA

SUOMENTANUT JORMA-VEIKKO SAPPINEN



WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ  
HELSINKI



Lainaus George Bernard Shawin näytelmästä  
*Ihminen ja yli-ihminen*, suom. Aino Malmberg.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

*Fast Ice*

Copyright © 2021 by Sandecker, RLLLP

All rights reserved

By arrangement with  
Peter Lampack Agency, Inc.  
350 Fifth Avenue, Suite 5300  
New York, NY 10118 USA

SUOMENKIELINEN LAITOS

© JORMA-VEIKKO SAPPINEN JA WSOY 2022

ISBN 978-951-0-48151-6

PAINETTU EU:SSA

## **HENKILÖT**

### **ANTARKTIS, 1939**

KAPTEENI GUNTHER JURGENSON – Lufthansan lentäjä, erikoistunut vesitasojen ja lentoveneiden ohjaamiseen, värvätty tutkimusretkelle *Bremerhaven*-laivalla Antarktikselle.

LUUTNANTTI SCHMIDT – Jurgensonin koneen lentosuunnistaja, natsipuolueen antaumuksellinen jäsen.

### **NYKYAIKA**

#### **Tutkimusretki *Grishka*-laivalla**

CORA EMMERSON – Ilmastoasiantuntija ja mikrobiologi, NUMAn entinen työntekijä.

ALEC LASKEY – 40-vuotiaan napatutkimusalus *Grishkan* kapteeni.

#### **National Underwater and Marine Agency (NUMA)**

KURT AUSTIN – Erikoisprojektiosaston johtaja, pelastusasiantuntija, kansainvälisen tason sukeltaja ja veneilyharrastaja.

JOE ZAVALA – Kurtin apulainen ja lähin ystävä, helikopterilentäjä ja mekaaninen nero.

RUDI GUNN – NUMAn apulaisjohtaja, valmistunut Yhdysvaltain laivastoakatemiasta, johtaa suurinta osaa NUMAn päivittäisestä toiminnasta.

HIRAM YAEGER – NUMAn teknologiajohtaja, supertietokoneiden ja tietojenkäsittelyjärjestelmien suunnittelija ja pääkäyttäjä.

PAUL TROUT – NUMAn päägeologi, valmistunut Scrippsin tutkimusinstituutista, naimisissa Gamayn kanssa.

GAMAY TROUT – NUMAn johtava meribiologi, valmistunut niin ikään Scrippsistä.

ST. JULIEN PERLMUTTER – Kansainvälisen tason historioitsija ja gurmeekokki, säilyttää kotonaan laajaa kokoelmaa harvinaisia merenkulkukirjoja ja merikortteja.

LEE GARLAND – Kaukokartoitus- ja viestintäpäällikkö, tunnetaan satelliittipaimenena.

## **Etelä-Afrikka, Limpopon maakunta**

YVONNE LLOYD – Ikivanhoja bakteereja tutkiva ympäristöaktivisti ja mikrobiologi, mukana Cora Emmersonin tutkimusretkellä *Grishkalla*.

RYLAND LLOYD – Yvonnen vanhempi veli, Mata Petroleumin toimitusjohtaja, ollut pitkään riidoissa sisarensa kanssa.

ZHAO LIANG – Suuren säiliölaivayhtiö Liang Shippingin omistaja, Ryland Lloydin liikekumppani.

SERGEI NOVIKOV – Venäläinen rakennusmagnaatti, satamien ja laivaterminaalien rakentaja, niin ikään Ryland Lloydin liikekumppani.

EILEEN TUNSTALL – Kanadalainen teollisuusjohtaja, jonka yhtiö rakentaa turbiineja ja putkistolaitteita, niin ikään Ryland Lloydin liikekumppani.

## **Etelä-Afrikka, Johannesburg**

LEANDRA NDIMI – NUMAn yhdyshenkilö Etelä-Afrikassa ja Rudin ystävä.

PROFESSORI NOAH WATSON – Johannesburgin yliopiston mikrobiologi.

LUUTNANTTI CLARENCE ZAMA – Etelä-Afrikan merivoimien erikoisjoukkojen komentaja.

## **Eurooppa**

MATIAS RÄIKKÖNEN – Euroopan jääkairausnäytevaraston tutkimusjohtaja Helsingissä.

ANDREA BAUER – Berlin Document Centerin pääintendentti.

## **P-8 Poseidonin miehistö**

PÄÄLLIKKÖ WALTER HANSEN – Koodinimellä Hermes 51 tunnetun P-8 Poseidon -lentokoneen päällikkö.

LUUTNANTTI REBECCA COLLIER – Hermes 51:n tiedustelujärjestelmän käyttäjä.

# PROLOGI

# MAAILMAN POHJA

---

---

TERRA AUSTRALIS (ANTARKTIS)

TAMMIKUU 1939

**L**entokonepotkurien surina kaikui karussa talvimaisemassa. Se kimpoili lumikentistä ja jäävirroista, eikä Antarktisen siinä osassa ollut koskaan ennen kuultu sellaista raikuvaa hurinaa.

Alhaalla ääni havahdutti keisaripingviinien yhdyskunnan. Linnut kohottivat katseensa taivaalle, käänsivät päätään yhtä aikaa ja etsivät katseellaan häiriön aiheuttajaa. Löydettyään sen ne tuijottivat uteliaina ja lumoutu-neina isoa, harmaata »lintua», joka raahusti taivaan poikki.

Lintu oli Dornier-lentovene, kauttaaltaan metallista rakennettu hopeanvärinen kone, johon oli maalattu suurin tikkukirjaimin rekisterinumero. Kone komeili sen yläosaan kiinnitetyllä siivellä ja kahdella voimakkaalla tähtimoottorilla, jotka olivat peräkkäin rungon keskiviivan kohdalla – toinen moottori veti konetta eteenpäin, toinen työnsi takaa.

Tuolla Dornierin mallilla lentävät nimittivät sitä *Valaaksi*, enimmäkseen sen suuren koon takia, mutta myös siksi, että koneen uurteinen päällyspelti muistutti selvästi rasvalaskoksia, jotka koristavat monen valtamerissä asuvan jättiläisen vatsapuolta.

Konetta ohjasi keski-ikäinen lentäjä. Hänellä oli ruskeat silmät, ja hänen huuksensa olivat jo alkaneeet harmaantua, mutta kasvoilla oli sankka tumma

## JÄÄTIKÖN UHKA

parransänki. Yllään hänellä oli napiton sininen takki, jollaista nimitettiin *Fliegerbluseksi*. Kapteenin merkki kauluksessa ilmaisi hänen arvonsa, kun taas rinnassa olevasta hakaristiä pitelevästä kotkasta hänet tunnisti Luftwaffen lentäjäksi. Vasta hiljattain *Fliegerbluseen* ommellun tilapäisen lapun mukaan hänen nimensä oli *Jurgenson*.

Hän kallisti konetta, katsoi alas pingviineihin ja hämmästeli, kuinka linnut olivat järjestäytyneet lähes virheetömiksi riveiksi.

»*Kleine soldaten*», hän sanoi. *Pieniä sotilaita*.

Lentoperämies naurahti ja osoitti sitten jotain muuta. »*Blaue Wasser*», hän sanoi. *Sinistä vettä*. »Varmaan taas järvi. Jo kolmas viidenkymmenen viime kilometrin matkalla, kaikki peräkkäin.»

Jurgenson siirsi katseensa edessäpäin siintävään järveen. Hän näki pitkän, kapean, sinivihreän vesinauhan, joka kimmelsi auringonpaisteessa. Väri oli intensiivinen ja erottui loputtomista valkoisista lumikentistä kuin safiiri.

»Tuo on suurempi kuin muut.» Hän painoi sisäpuhelimen nappulaa. »Suunnistaja, tarvitsen sijaintiraportin.»

Lentosuunnistaja ilmoitti koneen uumenista leveys- ja pituusasteen ja lisäsi: »Lähestymme kahdensadan kilometrin välietappia. Meidän on aika tehdä velvollisuutemme Valtakuntaa kohtaan.»

Jurgenson pyöritti silmiään ja loi merkitsevän katseen lentoperämieheen. He olivat virallisesti tutkimusmatkailijoita, valokuvasivat laajoja alueita tuolta tutkimattomalta mantereelta, mutta vuonna 1939 tuntemattomien maiden tutkiminen merkitsi, että ne julistettaisiin kuuluviksi kuninkaalle ja maalle – tässä tapauksessa Führerille ja Valtakunnalle.

Valtauksen vahvistamiseksi sodanjohto oli käskenyt retkikunnan sijoittaa todisteita matkastaan viidenkymmenen kilometrin välein. Käytännössä se merkitsi, että he pudottivat lastiruuman ovesta painolla varustettuja merkkejä ja toivoivat, että ne putoaisivat jäälle kuin lipuiksi.

Merkit olivat vajaan metrin pituisia, teräksestä valmistettuja ja nuolen muotoisia. Niiden kärjessä oli paino, jotta ne putoaisivat kuin keihäät ja uppoaisivat lumeen ja jäähän. Jos putoaminen onnistuisi hyvin, ne pysyisivät pystyssä ja pitäisivät ylpeinä esillä hakaristit, jotka koristivat niiden pyrstöä.

Jurgensonin mielestä touhu oli naurettavaa ajanhukkaa. Sikäli kuin hän tiesi, pudotessaan nuolet joko kaatuivat kyljelleen tai upposivat niin syvälle, että katosivat näkyvistä.

Hän teki nopean päätöksen ja painoi sisäpuhelimen nappulaa. »Todellinen velvollisuutemme Valtakuntaa kohtaan on etsiä kaikkea arvokasta. Sulanut lumi ja jää viittaavat maalämpöön, jolle tulee valtavasti käyttöä, jos ylin johto päättää rakentaa tänne tukikohdan. Kiinnittäkää vyöt. Käännyimme takaisin ja laskeudumme.»

Sisäpuhelimesta ei kuulunut mitään, ja Jurgenson puhutteli perämiestä: »Ota yhteyttä *Bremerhaveniin*. Ilmoita että laskeudumme.»

Perämiehen ryhtyessä ottamaan yhteyttä rahtilaivaan, jolta he olivat nousseet, Jurgenson sääti ohjausta ja siirsi Dornierin hitaaseen, laskevaan kaarrokseen. Hän ylitti järven kerran, etsi siitä katseellaan kiviä tai muita esteitä ja aloitti sitten laskeutumisen. Korkeuden vähetessä hän avasi laskusiivekkeet ja vähensi kaasua.

Tuulta ei ollut nimeksikään, mikä helpotti tehtävää. Dornier kosketti vettä kapean järven päässä, halkaisi tyynen pinnan kahtia ja viilsi sen keskikohdalle pitkän, ohuen vanaveden.

Veden vastus hidasti nopeutta yhtä tehokkaasti kuin mikä tahansa jarru, ja ennen pitkää suuri lentokone eteni kuin raskaassa lastissa oleva vene. Jurgenson ohjasi konetta jaloillaan polkimilla, jotka oli yhdistetty kölin alapuolella olevaan pieneen peräsimeen. Kun nopeus väheni entisestään, hän lisäsi hieman tehoa, käänsi konetta oikealle ja sammutti sitten moottorit.

Dornier hiljeni ja lipui pysähdyksiin järven vastakkaisessa päässä.

»Sitten vain jaloittelemaan», Jurgenson sanoi.

Hänen irrottaessaan olkavaljaansa lentosuunnistaja kurkisti ohjaamoon. »Kapteeni», hän sanoi. »Minun täytyy vaatia, että me –»

Jurgenson keskeytti: »Luutnantti Schmidt, minä puolestani vaadin, että liitytte seuraamme. Voitte ottaa mukaan niin monta merkkiä kuin haluatte. Voimme vaikka ympäröidä järven niillä, jos haluatte. Lisäkunnianosoitukseksi annan teille oikeuden nimetä tämän järven isänmaan puolesta.»

Hetken hiljaisuus, sitten: »*Danke, Herr Kapitän.*»

Suunnistaja häipyi takaisin koneen takaosaan. Perämies veti suutaan hymyn. »Kyllä sinusta vielä poliitikko tehdään.»



## JÄÄTIKÖN UHKA

»Ei ikimaaailmassa.»

Jurgenson ei olisi voinut vähempää välittää kansallissosialistisesta puolueesta. Itse asiassa hän oli vastustanut natsveja heidän alkuaikoinaan, kun vastustus oli vielä ollut sallittua. Siksi Gestapo oli pannut hänet mustalle listalleen ja oli yrittänyt estää hänen osallistumisensa tutkimusretkelle. Mutta koska hän oli vuosikaudet kolunnut ulkomaanreittejä Lufthansan lentäjänä, hänen taidoilleen *Valaan* ohjaajana ei ollut helppo löytää vertaa. Noiden taitojen vuoksi ja siksi, että hän oli kirjallisesti sanoutunut irti ammattiliittomenneisyydestään, hän oli voinut lopettaa työn hiilikaivoksessa Ruhrissa ja lähteä mukaan retkelle.

Jurgenson kohotti kätensä ja avasi päänsä yläpuolelta luukun. Dornierin useimmissa versioissa oli avoin ohjaamo, mutta Antarktiksien-retkelle valitussa koneessa oli selvistä syistä lasikuomu.

Luukun kannen liukuessa paikoiltaan sisään tulvi jääkylmää ilmaa, joka raikasti tunkkaista ohjaamoja ja virkisti miehiä. Jurgenson veti syvään henkeä ja kiskoi sitten itsensä aukosta koneen selkärangan päälle.

Hänen takanaan oli Dornierin moottorikotelo ja sen kaksi samanlaista potkuria. Potkurit olivat pysähtyneet, mutta hän kuuli, kuinka moottorien kuumat metalliosat naksuivat ja narahtelivat kylmän ilman virratessa niiden lomitse.

Alhaalla rungon kyljessä avautui ovi. Luutnantti Schmidt kipusi miehistön kahden muun jäsenen kanssa alemmalle, sponsoniksi nimitetyle siiventöpölle. Tuo toissijainen siipirakenne oli liitetty lentoveneeseen lisäämään sen vakautta koneen ollessa vedessä, mutta se toimi myös mainiona ulkonemana noustaessa koneeseen ja siitä pois.

Seistessään sponsonilla luutnantti Schmidt ampui jäähän harppuunan. Siihen kiinnitetty köysi purkautui kelalta. Luutnantti ja kaksi muuta miehistön jäsentä vetivät kovaa köydestä ja saivat yhteisvoimin kiskottua lentoveneen kiinni rantaan.

Kun kone oli kiinnitetty, Schmidt nosti pitkän lankun sillaksi rantaan. »Kuinka paljon meillä on aikaa, kapteeni?»

Jurgenson katsoi lämpömittaria: -26 astetta. Siitä huolimatta ilma tuntui tyynessä auringonpaisteessa kohtalaisen miellyttävältä. Se palautti hänen mieleensä päivän, jonka hän oli viettänyt Alpeilla. Hän oli lasketellut

aamupäivällä, mutta iltapäivällä hän oli istunut ulkona retkipöydässä ja juonut hyvää baijerilaista olutta.

»Varttitunti», hän sanoi. »Ei enempää.»

Aikaraja ei johtunut miehistöstä, sillä miehillä ei olisi hätää, vaan tarkoituksena oli estää sylintereitä jäähtymästä niin paljon, että polttoaineen höyrystyminen kammioissa vaikeutuisi eivätkä moottorit käynnistyisi uudelleen yhtä helposti.

Hän kumartui takaisin ohjaamon puoleen. »Pidä silmällä öljyn lämpötilaa. Jos se laskee liikaa, käynnistä moottorit. Menen rantaan.»

Lentoperämies veti kättä lippaan, ja Jurgenson lähti astelemaan lentokoneen katolla. Kun hän oli koukannut potkurin ohi ja pujahtanut siiven ali, hän hyppäsi sponsonille. Sieltä hän siirtyi lankkua pitkin rannalle.

Astuessaan hangelle hän tunsi, että se oli kovaksi painunut ja että sen pinnalla oli vain ohut kerros puuterilunta. Kävellessään pois päin koneesta hän hämmästeli lähes rikkumatonta hiljaisuutta. Kuului vain hänen oma hengityksensä ja lumen rouske ja narahtelu kenkien alla.

Ympäröivä maisema oli valtava, äänetön ja kerta kaikkiaan upea. Ilmassa ei ollut ollenkaan kosteutta. Ja vaikka ilma tuntui jäätyvän sierraimissa, Jurgenson ei ulos hengittäessään nähnyt huurua. Lumikentän valkeus sokaisi, mutta kaukaisuudessa näkyi useita lumettomia huippuja, jotka näyttivät tummalta vulkaaniselta kiveltä. Kohottaessaan katsettaan hän ihaili taivasta, joka oli sinisin hänen koskaan näkemänsä.

Jurgenson käveli hitaasti ja imi tuota kaikkea itseensä. Hän ei ollut asiasta varma, mutta hän arveli seisovansa kauempana etelässä kuin yksikään saksalainen koskaan. Sillä täytyi olla jotain merkitystä. Hän ohitti luutnantti Schmidtin, joka vasaroi metallinuoliaan jäähän ja varmisti huolellisesti, että hakaristit olivat näkyvästi esillä.

Seuraavana oli vuorossa pakollinen valokuva. Schmidtin levittäessä natsilipun toinen miehistön jäsen pystytti kameran jalustalle. He viittoilivat kapteenia liittymään seuraansa.

Jurgenson asteli paikalle ja poseerasi innottomasti. Hän piti käsivartensa suorina kylkiä vasten, kun muut kohottivat toisen kätensä tervehdykseen.

Kun viralliset toimet oli hoidettu, Jurgenson käveli kauemmaksi pitkin kapeaa jääkaistaletta ja saapui järven vesirajaan kyykistyneen tutkijan luo.

## JÄÄTIKÖN UHKA

Mies otti näytteitä, laski veteen narulla ison lasipullon, antoi sen upota ja täyttyä ja veti sen takaisin.

»Mitä arvelet?» Jurgenson kysyi kyykistyen tutkijan viereen. »Onko järvi tuliperäinen?»

»Ja», tutkija vastasi. »Todennäköisesti. Rikin haistaa täältä saakka. Tätä järveä ilman muuta lämmittävät geotermiset voimat.»

»Mutta tähän on jäätikköä.»

»Niin on», tutkija vahvisti. »Juuri siksi löytö on harvinainen – maan lämpö polttaa itsensä jäätikön sydämen läpi. Erittäin epätavallista. Ja lisäksi on tämä.» Tutkija osoitti yhtä vieressään seisovista pulloista, joka sisälsi hänen aiemmin järvestä ottamansa näytteen.

»Vesi on täynnä saasteita. Sen pitäisi olla puhdasta sulamisvettä, mutta ei ole.»

Jurgenson katsoi pulloa tarkemmin. Sen sisällä kelluva lämpömittari näytti rahtusen yli kolmea astetta, mutta sen pinnalle oli alkanut syntyä jäätä. Kun tutkija pyöritti vettä pullossa hajottaakseen jään, pyörteessä näkyi vihreitä epäpuhtauksia.

»Sakkaumaa?»

»Ehkä.»

»Tai mahdollisesti jopa eloperäistä materiaalia –»

»Kapteeni», kuului huuto.

Jurgenson nousi seisomaan ja katsoi koneen suuntaan. Yksi miehistön jäsenistä seiso i Dornierin takaosan päällä, piteli kiinni sivuperäsimestä ja osoitti järven poikki suuntaan, josta he olivat laskeutuneet.

»Vesi jäätyy», mies huusi. »Täytyy lähteä tai jäädään jumiin.»

Jurgenson kääntyi. Hän näki akvamariininsinisen värin haaltuvan etäällä lyijynharmaaksi. Myös vesirajaan heidän edessään oli alkanut kehkeytyä paperinohut jääkalvo.

»Kaikki takaisin koneeseen», Jurgenson käski. Hän auttoi tutkijaa sulkemaan näytepullot ja nostelemaan ne kuljetusalustalle, jätti tämän ja lähti juoksemaan koneelle. Lankulle saavuttuaan hän loikki sen yli ja kiipti koneen katolle.

Hän otti pari askelta perän suuntaan. Korkealta hän näki entistä paremmin. Näky hyyti enemmän kuin kylmä ilma. Jää lisääntyi kummallakin

rannalla niin nopeasti, että sen erotti paljaalla silmällä. Samaan aikaan jää levisi järven poikki, eteni molemmin puolin kohti keskustaa kuin kuura ikkunalasin poikki hidastetussa filmissä. Järven keskellä oli vielä jäätön väylä.

Jurgenson loikki koneen kattoa pitkin, sukelsi siiven ali ja saapui ohjaamon luukulle. »Käynnistä moottorit.»

»Mutta kaikki eivät ole vielä koneessa», perämies sanoi.

»Käynnistä silti», Jurgenson käski. »Äkkiä.»

Perämiehen käydessä töihin Jurgenson jäi seisomaan katolle koneen etuosassa ja katsoi rannalle. Tutkijat raahasivat laitteitaan ja vesinäytteitään ja taapersivat konetta kohti. Schmidt vasaroi järjettömästi vielä yhtä merkinuoltaan. »Tulkaa nyt», Jurgenson komensi. »Liikettä.»

Peräpotkuri liikahti kirskahtaen ja moottori röyhtäisi mustaa savua. Männät sytyttivät polttoaineen sylintereissä ja potkuri alkoi pyöriä yhä vinhempaan. Alhaalla tutkijat kömpivät koneeseen. Luutnantti Schmidt oli vasta tulossa.

Jurgenson pudottautui ohjaamoon ja pamautti luukun kiinni. »Kakkonen käynnissä», hän sanoi. »Käynnistä ykkösen.»

Kun etumoottori käynnistyi, Jurgenson otti ohjat. Hän sääti potkureita ja valmistautui nousuun.

»Pääluku», hän sanoi sisäpuhelimeen.

»Kaikki koneessa», Schmidt ilmoitti hengästyneenä.

»Irrota köysi. Ja työnnä kone irti rannasta. Pitää saada tilaa kääntyä.»

Koneen takaosassa Schmidt katkaisi köyden ja työnsi lankulla Dornieria kauemmaksi vesirajasta. Kone liikkui verkkaisesti ja ajelehti vain vähän matkaa, mutta enempää Jurgenson ei tarvinnutkaan.

Hän hivutti kaasuvipuja eteenpäin ja painoi lujasti peräsimen poljinta. Niin hän sai koneen tiukkaan kaarrokseen, jossa pyrstö kääntyi, kunnes keula osoitti taas järven pituussuuntaan.

Kun koneen suunta oli oikea, Jurgenson sääti potkurit nousua varten ja avasi kaasun täysille. Rungon päälle kiinnitetty moottorit ärjähtivät, ja Dornier alkoi liikkua voiman jyllätessä.

Alkuun *Valas* liikkui nimensä mukaisesti, kynti eteenpäin raa'alla voimalla, sysäsi vettä tieltään ja kasvatti nopeutta verkkaisesti. Mutta kun

## JÄÄTIKÖN UHKA

ilmavirtaus siiven alla lisääntyi, kone kohosi vedessä korkeammalle kölinsä varaan, jolloin vastus heikkeni huomattavasti. *Valas* alkoi lentää vedessä, ja vauhti kiihtyi ripeästi.

Edessäpäin jää lisääntyi edelleen, kun kummaltakin sivulta kasvoi kristallinkirkasta pintaa.

»Kuinka järvi voi jäätyä noin nopeasti?» perämies kysyi.

»Sotkimme varmaan vettä niin, että syvemmältä nousi kylmää pintaan», Jurgenson arveli. »Siivekkeet täysille. Nyt tarvitaan nostovoimaa.»

Perämies sääti siivekkeet, jolloin Dornier kohosi kunnes enää vain hipoi vettä, halusi epätoivoisesti lentää, muttei ollut vielä vapaa.

»Ei onnistu», perämies varoitti. Hän ojensi kätensä kaasuvivuille vetääkseen niitä taaksepäin.

Jurgenson tarttui miehen käteen ja antoi moottoreiden käydä täydellä teholla. Kone törmäsi nopeasti kehkeytyvän jään reunaan. Se oli vielä sohjoa, mutta roiskuessaan koneen metallikuorelle se jäättyi heti. Siiven tuki-tangot, koneen nokka, rungon takaosa ja osittain pyrstö peittyivät jäähän muutamassa sekunnissa.

Jurgenson tunsu ohjaimien muuttuvan raskaiksi ja verkkaisiksi. Mutta rungon yläpuolelle kiinnitetty siipi ja potkurit olivat edelleen kuivia ja sulana. Nyt tai ei koskaan.

Jurgenson veti ohjaussauvaa taaksepäin. Dornier erkani vedestä, nousi hetken ja alkoi sitten vajota. Se hipaisi vettä ja ponnahti siitä korkeammalle. Tällä kertaa se piti pintansa ja alkoi raahautua kohti taivasta.

»Siipien ja pyrstön jäänpoisto», Jurgenson sanoi.

Perämies napsautti paria katkaisinta. »Lämmitys päällä.»

Jäänpoistojärjestelmän johdot ohjasivat sähkövirran siipien ja pyrstön lämmityskieppeihin. Ne sulattaisivat jään, mutta prosessi oli hidask. Sen kestäessä Jurgenson ponnisteli pitääkseen koneen ilmassa.

»Painoa on liikaa», hän sanoi painettuaan sisäpuhelimen nappulaa. »Heittäkää kaikki ylimääräinen pois tai rojahdamme alas.»

Jurgenson keskittyi mittareihin ja pitämään siivet vakaina, eikä hänellä ollut aavistustakaan paniikista, jonka hänen käskynsä aiheutti koneen takaosassa. Rahtiovi sysättiin auki. Varaosia, laitteita ja kylmän sään varusteita heitettiin ulos. Seuraavina olivat vuorossa kelkka, useat suksiparit ja

kahdenkymmenen kilon riisisäkki, jonka oli ollut määrä pitää heidät elossa, jos he juuttuisivat jäätikölle. Kaikki, mikä oli mahdollista poistaa, heitettiin menemään, paitsi painotetut merkkinolet, joita luutnantti Schmidt vahti fanaattisesti.

Kun takaosa oli tyhjennetty, kone oli suunnilleen 135 kiloa entistä kevyempi. Nipin napin riittävästi sen pysymiseen ilmassa.

Sitten ykkösmoottori alkoi yskiä.

»Jäätä polttoaineputkessa», perämies sanoi. »Piru vieköön ne *Bremerhavenin* surkeasti eristetyt säiliöt.»

Hän avasi venttiilin, joka päästi kaasuttimille lisää lämpöä, toivoen saavansa polttoaineputken pysymään sulana. Toimenpide oli liian vähäinen ja tapahtui liian myöhään.

Moottori sammui ja kone alkoi täristä. Se oli vähällä sakata ja pudota. Jurgensonilla ei ollut valinnanvaraa. Hän käänsi koneen nokkaa alaspäin ja sai nopeuden lisääntymään sen verran, että hallittu laskeutuminen oli mahdollista. Mutta ilmassa kone ei missään nimessä pysyisi.

Dornier liiti vajaan kilometrin ja osui sitten lumeen ravisuttavalla voimalla, joka ei riittänyt tuhoamaan konetta mutta vaurioitti sitä.

Runko voihki iskusta. Niittejä napsahdelti irti ja sinkoili koneen sisällä. Jurgenson tunsu koneen kääntyvän, sillä nokka luisui vasemmalle ja perä heilahti oikealle. Kone liirasi kuin auto märällä asfaltilla. Hän yritti hallita sitä painamalla lujasti sivuperäsimen poljinta, mutta sillä ei ollut paljon vaikutusta.

He luisuivat kovaksi pakkautuneella hangella ja nousivat sitten rinnettä. Vauhti hiipui vähitellen, kunnes pysähtyi äkisti, kun siiven vasen kärki upposi kinokseen ja kiepautti konetta sivulle.

Jurgenson ojensi kätensä kojelaudalle ja sammutti konemaisesti polttoainepumput ja sähköjärjestelmän. Silmäillessään ympäristöä hän ei nähnyt mitään elävää. Kun hän veti syvään henkeä, hän ei haistanut savua eikä vuotavaa polttoainetta.

Kone oli pysähtynyt ja he olivat elossa. Tulipaloa ei syttyisi. Mutta muita ilonaiheita ei ollut.

Istuttuaan hetken järkyttyneessä hiljaisuudessa Jurgenson nousi seisomaan. Hän avasi luukun ja työnsi päänsä ulos.

## JÄÄTIKÖN UHKA

He olivat nousseet kukkulan rinnettä 300 metriä ja pysähtyneet entistä syvempään hankeen. Lentokone oli kääntynyt 45 asteen kulmaan ikään kuin se olisi ennen paikoilleen juuttumista yrittänyt kääntyä ympäri ja palata takaisin tulosuuntaansa.

Katsoessaan taaksepäin Jurgenson näki tarpeeksi vaurioita ymmärtääkseen tilanteen. Korkeusperäsimen etureuna oli haljennut ja taipunut rajuusti. Rungon kyljessä oli repeämä, joka ulottui toisen sponsonin kohdalta taaksepäin sivuperäsimen saakka. Enempi katseleminen oli tarpeetonta.

*Valas* ei enää lentäisi.

Jurgenson pudottautui takaisin ohjaamoon ja lysähti istuimelleen. »Tämä ei paranna minun asemaani Berliinin miesten silmissä», hän sanoi. »Ota radiolla yhteys *Bremerhaveniin*. Ilmoita sijaintimme ja sano, että tarvitsemme apua.»

Kun perämies kytki virran radioon ja teki pelätyn yhteydenoton, Jurgenson katsoi ulos ikkunasta. Hän näki järven kaukaisuudessa, mutta sen kirkas turkoosi väri oli poissa. Se oli muuttunut kauttaaltaan niin likaisenharmaaksi, että sitä oli vaikea erottaa ympäröivästä lumesta ja jäästä.

Jurgenson ei ollut eläessään nähnyt veden jäätyvän niin nopeasti. Se ei tuntunut mahdolliselta. Ei veden lämpötilan ollessa kolme astetta plussalla. Ei maalämmön hohkatessa alapuolelta.

Hän mietti, liittyikö ilmiö jollain lailla sakkaan, jota tutkija oli saanut pulloon. Ehkä he olivat sittenkin löytäneet jotain merkittävää.

Hän painoi sisäpuhelimen nappulaa. »Fritz», hän puhutteli tutkijaa. »Saitko vesinäytteen turvaan?»

»*Nein, Herr Kapitän*», tutkija vastasi. »Jouduimme heittämään sen ulos painon vähentämiseksi.»

»Sääli», Jurgenson sanoi. »Olisin halunnut tietää, mitä siinä oudon sinisessä vedessä oikein uiskenteli.»

# 1

## TUTKIMUSALUS *GRISHKA* ANTARKTIKSEN RANNIKON POHJOISPUOLI NYKYAIKA

**N**apatutkimusalus *Grishka* eteni varovasti halki Eteläisen jäämeren 160 kilometrin päässä Antarktiksien rannikolta. Tuossa 10 000 tonnin laivassa oli harmaa runko, vahvistettu keula ja viiden kerroksen korkuiset kansirakenteet, joiden havaitsemista helpottava oranssinvärinen maalipinta oli jo haalistunut. Alus oli 90 metriä pitkä, mutta näytti ympäröivien valtaviin jäävuorten rinnalla pikkuruiselta.

Jotkin jäävuorista olivat litteitä ja laajoja, suurkaupungin kokoisia pöytämäisiä monoliitteja. Toiset olivat korkeita huippuja, joiden Matterhornia muistuttavaa hahmoa tuuli ja aallot olivat veistäneet niin monin tavoin, että se veti vertoja niiden vaikuttavalle koolle. Mutta kaikista mahdollisista jättiläisistä *Grishkaa* uhkasi tyypiltään paljon pienempi jäävuori.

Cora Emmerson katseli komentosillalta kiikarilla ja etsi vedestä henkilöauton kokoisia jäämökkyjä, jotka uivat syvässä ja olivat melkein näkymättömiä.

»Jäätikkölohkareita suoraan edessä», hän varoitti.

Toisin kuin merijää, jonka läpi *Grishka* pystyi auraamaan tiensä, tai valtavat jäävuoret, jotka oli helppo havaita, jäätikkölohkareita oli melkein mahdotonta huomata, ja ne saattoivat olla tappavia. Niitä oli eri kokoisia



## JÄÄTIKÖN UHKA

ja näköisiä, ja ne voivat painaa 30 tonnia tai enemmänkin. Mikä vielä pahempaa, monet niistä eivät suinkaan olleet sileäkylkisiä, vaan kulmikkaita, joten ne eivät välttämättä kimmahtaneet vaarattomasti syrjään, vaan puhkaisivat laivan rungon.

»Siellä on taas yksi paapuurissa», Cora sanoi. »Viisi astetta tyyrpuuriin, niin pääsemme ohi kaikista.»

Kapteeni Alec Laskey käänsi laivaa kyselemättä mitään. Cora oli seissyt hänen rinnallaan matkalla Antarktikselle eikä ollut juuri poistunut komentosillalta sen jälkeen, kun he olivat kaksitoista tuntia aikaisemmin suunnanneet takaisin pohjoiseen.

Hänellä on melkoisesti sisua, Laskey ajatteli. Ja tarkat silmät. »Olet taastusti ollut edellisessä elämässä merenkävijä.»

»Sitä huhua en voi vahvistaa enkä kieltää, mutta Antarktista olen tutkinut jo monta vuotta», Cora sanoi. »Tämä on seitsemäs matkani. Ja sitä ennen olin töissä amerikkalaisessa merentutkimusvirasto NUMAssa. Olisi häpeä, ellei mitään olisi jäänyt mieleen matkan varrella.»

»Sanoisin että yhtä ja toista on tosiaan jäänyt», Laskey sanoi. »Olet valpas.»

*Niin, Cora ajatteli. Ja on syytä ollakin.*

Monen kuukauden etsimisen jälkeen Coran retkikunta oli löytänyt jotain sekä ainutlaatuista että vaarallista. Jos hän oli oikeassa, löytö saattaisi muuttaa maailmaa. Oikein käytettynä se voisi pelastaa vahingoittuneen planeetan, mutta väärissä käsissä se voisi muuttua aseeksi. Käyttötavasta riippumatta olisi niitä, jotka toivoisivat löydön jääneen tekemättä.

Cora ei ollut varma, oliko kyse vainoharhaisuudesta tai ylivilkkaasta kuudennesta aistista, mutta hänestä oli jo ennen löytöä tuntunut, että heitä seurattiin. Heidän päästyään jäätiköltä *Grishkaan* pelko oli lievittänyt. Hän ei kuitenkaan tuntisi oloaan turvalliseksi ennen kuin perillä Kapkaupungissa.

»Uusi kurssi käytössä», Laskey sanoi. »Olemmeko selvillä vesillä?»

Cora heilautti kiikarin taas jäätikkölohkareiden suuntaan. Ne nousivat ja laskivat laivan vanavesiaallon myötä ja törmäilivät toisiinsa. Pintaan nousi kuplavaahtoa, kun yksi niistä keikahti ympäri, katosi hetkeksi ja pulpahti sitten takaisin pintaan eri kylki kohti taivasta.

»Ohitimme jäät ja ne jäävät taakse», hän sanoi.

Cora katseli jäätikkölohkareita ja suuntasi sitten katseensa eteenpäin. Aiemmin täysin selvältä näyttänyt reitti ei enää ollutkaan avoin. Puolentoista kilometrin päässä edessäpäin näkyi keskikokoinen jäävuori, joka oli suurempi kuin *Grishka* mutta pienempi kuin kaukaisuudessa siintävät jättiläiset, ja se näytti ajautuvan heidän tielleen.

Möhkäle oli oudon muotoinen. Tosin kahta samanlaista jäävuorta ei ollut olemassakaan. Hänen näkemässään oli samanlainen tasainen laki kuin suurkaupungin kokoisissa vuorissa, joita murtui irti jäävirroista, mutta sen etureunassa oli terävä kulma. Eri puolilta kohosi pieniä huippuja.

Itse jää oli erikoisen väristä. Se ei ollut puhtaan valkoista eikä aavemaisen sinistä, vaan näytti keltatautiselta, ikään kuin sen päälle olisi ripoteltu vulkaanista tuhkaa.

»Onko täälläpäin merivirtaa?» Cora kysyi.

»Länsituulten virta», Laskey sanoi. »Ihan kuten kaikkialla Antarktiksens ympärillä.»

»Mutta ei mitään paikallista?»

»Ei minun tietääkseni.»

»Miksi tuo jäävuori sitten on menossa länteen eikä itään?»

Laskey vilkaisi tunkeilevaa jäävuorta. »Optinen harha.»

»Enpä usko.»

Kapteeni ei näyttänyt huolestuneelta, vaan osoitti vanhaa katodisäde-ruutua. »Katso tutkalta.»

Cora siirtyi laivan alkeellisen tutkan luo. Laite oli antiikkinen, ja sen ruudulle oli palanut viivoja, jotka näkyivät silloinkin kun se oli poissa toiminnasta. Hän säätöi tutkan jäljitystilaan ja odotti tietojen saapumista. Kun säde oli pyyhkäissyt kymmenkunta kertaa, laite vahvisti sen mitä hän oli omin silmin nähnyt. »Tuo jäävuori liikkuu lounaaseen neljän solmun nopeudella.»

»Tuuli?» Laskey kysyi.

Cora vilkaisi laivan tuulimittaria. Se näytti tuulta 2,5 metriä sekunnissa suoraan pohjoisesta. Pikainen vilkaisu keulassa liehuvaan viiriin vahvisti tiedon. »Ehkä jäävuoren takapuoli on epäsäännöllinen. Se voisi toimia tuullessa kuin purje.»

## JÄÄTIKÖN UHKA

Nyt Laskey alkoi huolestua. Hän vähensi kaasua, jolloin *Grishkan* nopeus laantui vähitellen. »Olisi liian vaarallista yrittää kiertää sitä», hän sanoi. »Luoja ties, mitä pinnan alla piilee. Pysähdymme tähän ja odotamme, että se menee ohi.»

Mutta jäävuori ei mennyt ohi. Mitkä tuulen ja virtausten yhdistelmät tuota ajelehtivaa monoliittia mahtoivat liikuttaakin, sen länteen suuntautuva liike pysähtyi ja kääntyi suoraan etelään *Grishkaa* kohti.

Coran rintaan ilmaantui tukahduttava tunne. »Se tulee meitä kohti.»

»Mahdotonta», Laskey sanoi.

»Katso itse.»

Laskey ei viitsinyt. Hän sulki kaasun kokonaan ja käänsi sitten koneet käymään takaperin neljännesteholla. Vanha laiva reagoi verkkaisesti, vahteli ja tuntui lepäävän ennen kuin alkoi peruuttaa.

»Ajatko takaisin ahtojäihin?»

»Parempi sekin kuin joutua tuon lähelle», Laskey sanoi. »Pienikin hipaisu voisi puhkaista rungon. Jos se kaatuisi, se voisi murskata laivan.»

*Grishkan* nopeus lisääntyi, ja se kasvatti välimatkaa jäävuoreen. Mutta jo pian rungolla raikui kirkunta.

Laskey sammutti koneet. »Jäätikkölohkareita», hän sanoi. »Vanavesi varmaan veti niitä mukaansa. Tarvitsen silmiä perään, mikäli aiomme pysyä liikkeellä.»

»Minä menen», Cora sanoi.

Siepattuaan mukaan radiopuhelimen hän poistui komentosillalta. Hän laskeutui tikkaita viisi kerrosta pääkannelle ja lähti astelemaan perän suuntaan. Ketään ei tullut vastaan, sillä oli aikainen aamu ja suurin osa miehistöstä nukkui.

Perän kansiluukun lähellä hän seisahtui ja otti varastokaapista paksun anorakin. Hän vetäisi sen päälleen, sulki vetoketjun ja työntyi luonnonvoimien pariin.

Pureva kylmyys iski heti, tuuli kirveli kasvoja ja käsiä. Cora veti turkisreunaisen hupun kasvojensa ympärille ja sujautti vapaan käden taskuun.

Radio toisessa kädessään hän ylitti helikopterin laskeutumisalustan, jolle retkikunnan EC130 oli kiinnitetty. Helikopterin ikkunoissa oli huurretta, mutta roottorinlapoja peittivät erikoislämmitteiset pussit.

Laskeutumisalustan jälkeen hän lähestyi laivan perää, missä oli kaksi isoa vintturikoppia. Hän asteli niiden välistä ja kurkisti peräkaiteen yli.

Hänen yllätyksekseen laiva kulki jo takaperin ja lisäsi nopeutta. Matalat baritonikumahdukset ilmaisivat, että laivan tylppä pää törmäili pieniin jääkimpaleisiin.

Lähimmät jääalueet eivät olleet kovin uhkaavia, mutta suoraan heidän menosuunnassaan oli myös suurempia jäätikkölohkareita.

Cora kohotti radion suulleen ja painoi lähetysohjelmaa. »Valkoista suoraan takana, kapteeni. En ajaisi suoraan. Ei ole varaa potkuri- tai peräsinvaurioihin.»

Potkurit jauhoivat edelleen, ja laiva tärisi nopeuden lisääntyessä.

Cora painoi lähetysohjelmaa uudestaan. »Kuulitko, kapteeni?»

Laivan torvi törähti kolme kertaa törmäysvaroituksen merkiksi. Kapteenin ääni kajahti kaiuttimista: »Valmistautukaa törmäykseen. Koko miehistö, valmistautukaa törmäykseen.»

Cora ei turkishupun takia nähnyt ollenkaan sivuilleen. Hän kiepahti ympäri ja järkyttyi nähdessään, että keulan tyyrpuurin puolella näkyi jääseinämä, josta lankesi laivan ylle varjo. Se lähestyi nopeasti huolimatta *Grishkan* vauhdista. Jää kalahti päin laivaa viistossa kulmassa.

*Grishka* keinahti törmäyksestä kallelleen viidentoista asteen kulmaan. Laivan kylki viisti jäävuorta, josta putosi kannelle satoja kiloja likaista lunta.

Cora paiskautui kumoon lähimmän vintturikopin viereen. Hän pudotti radion ja tarrasi rintakehäänsä, joka oli ottanut vastaan kovimman iskun.

Jään kirskunna metallia vasten kohosi huippuunsa ja heikkeni sitten, kun *Grishka* ja jäävuori lukkiutuivat yhteen liikkeen lakatessa. Koneet hiljenivät. Laiva keinahti takaisin pystyasentoon, jolloin lisää lunta ja jäätä mätkähteli kannelle.

Hetki tuntui Corasta surrealistiselta. Sen sijaan, että laiva olisi törmännyt jäävuoreen, jäävuori oli törmännyt laivaan. Sitten seurasi jotain vielä oudompaa.

Jäävuoren reunan yli lennähti yhtä aikaa puolenkymmentä köyttä. Ne avautuivat kiepiltä ilmassa ja putosivat kannelle vaimeasti kopsahdellen.

Köydet olivat tuskin ehtineet pudota, kun niitä pitkin alkoi laskeutua

## JÄÄTIKÖN UHKA

lumipukuisia miehiä. Cora näki heidän selässään olevat rynnäkkökiväärit ja säärituppiin työnnetyt veitset. Miehillä oli valkoiset huput ja suojalasit. He tömähtelivät kannelle nopeasti peräjälkeen ja hajaantuivat samaan aikaan, kun laivan peräosaan laskeutui lisävoimia.

Cora arvasi saman tien, mitä oli tekeillä. Hän nappasi radion kannelta ja yritti varoittaa Laskeyta, mutta laukaukset alkoivat rätistä ennen kuin hän ehti ottaa yhteyttä.

Hän sukelsi kauhuissaan vintturikopin taakse ja huusi: »Kapteeni, alukseen noustu. Aseistautuneita miehiä peräkannella. He tulivat –»

Aseiden uusi pauke hukutti hänen sanansa. Seuraavaksi kuului kapteenin ääni. »*Heitä on keulassakin*», hän vastasi radiolla. »*Mene suojaan, kutsun* –»

Radiosta kuului aseiden hakkaava sarja ja lähetys päättyi.

Cora tukahdutti kirkkaisun ja katseli ympärilleen. Kuului huutoa ja kiljahduksia. Laivan sisäosista ja alemmilta kansilta kantautui käsiaseiden vaimaita pamahduksia.

Cora mietti vastarintamahdollisuuksia. Puolustautumiseen ei ollut mainittavasti aseita, joten mieleen ei tullut juuri muuta kuin siepata palokirves ja syöksyä taisteluun.

Ennen kuin hän ehti liikahtaakaan, perän kansiluukusta horjahti esiin *Grishkan* tutkijaryhmän jäsen. Mies lähti juoksemaan helikopteria kohti, muttei milloinkaan päässyt perille. Jäävuoren reunalla väijyvä tarkka-ampuja kaatoi hänet armottoman tarkalla laukauksella.

Muutaman sekunnin kuluttua ulos juoksi toinen kollega ilmeisesti paeten verilöylyä, joka oli meneillään laivan sisäosissa. Hän ampaisi keulaan päin suoraan kohti Coran piilopaikkaa.

»Matalaksi», Cora huusi.

Kivääri pamahti, ja mies nytkähti eteenpäin ja rojahti kannelle kolmen metrin päähän Corasta. Hän jäi makaamaan liikkumatta, mutta katsoi suoraan Coraan, näki tämän valmistautuvan auttamaan ja pudisti päätään.

Oli liian myöhäistä jarrutella. Cora toimi nyt vaiston varassa. Hän syökähti eteenpäin, tarttui miestä käsivarresta ja veti kaikin voimin.

Hän ehti raahata miestä puolet matkasta ennen kuin tarkka-ampuja tullitti taas.

Luoti ylitti kannen 900 metrin sekuntinopeudella. Se lensi jokseenkin

»Vauhti ei koskaan hidastu,  
ja pahikset ovat erityisen pahoja  
tässä seikkailukirjassa, joka antaa juuri sitä  
mitä lukijat odottavatkin nähdessään  
Cusslerin nimen kanssa...  
Asetu mukavaan tuoliin  
ja varaudu lukemaan läpi yön.»

– LIBRARY JOURNAL

Vuonna 1939 maailmanherruutta tavoittelevat Luftwaffen joukot tekevät Etelämantereella vaarallisen löydön, jolla on kauaskantoisia seuraamuksia.

Nykyhetkessä NUMAn entinen työntekijä katoaa tutkimusretkellä Antarktiksella. Kurt Austin ja Joe Zavala ryntäävät etsimään häntä, mutta löytävät vain uppoavan tutkimusaluksen, murhatun miehistön ja salaperäisen vanhan valokuvan natsien toisen maailmansodan aikaisesta retkikunnasta. Kaikki tutkimusnäytteet ja tietokoneet on viety. Kuka halusi ne niin kovasti, että oli valmis tappamaan?

NUMA-jengi matkaa Etelämantereelta aina Helsinkiin saakka etsiessään vastausta kysymykseen, kuka tai mikä heillä on vastassa. Vaarallisissa vesissä ja jäätävissä olosuhteissa he kohtaavat kauhistuttavan ihmisen aikaansaaman ase- ja nopeasti etenevän jäätikön, joka uhkaa johtaa uuteen jääkauteen.

